

**VERSLO PLANO FINANSAVIMUI GAUTI PAGAL 2014–2020 M. EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ  
INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 1 PRIORITETO „MOKSLINIŲ TYRIMŲ, EKSPERIMENTINĖS  
PLĖTROS IR INOVACIJŲ SKATINIMAS“ LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJOS  
ADMINISTRUOJAMAS PRIEMONĖS TURINIO REIKALAVIMŲ APRAŠAS**

**1. SANTRAUKA**

Aprašoma (iki 1 puslapio), koks juridinis asmuo pristato savo planą (pareiškėjo pavadinimas, pagrindinės veiklos sritys), kokia siekiamo įgyvendinti projekto esmė, kokia veikla yra ir bus vykdoma, kokia yra planuojamo sukurti ar iš esmės patobulinti produkto (prekės, paslaugos, technologijos) (toliau – produktas) komercializavimo galimybė, kuo ji unikali, kas yra tiksliniai klientai ir kokia pridėtinė vertė jiems siūloma, koks finansavimas reikalingas, kokia projekto vertė (kokios išlaidos reikalingos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) veikloms, kokios – infrastruktūros įsigijimui), kokie nustatyti ilgalaikiai tikslai.

*Pastaba: verslo plano 1, 3, 4 ir (arba) 3<sup>l</sup> dalyse nurodytos informacijos santrauka pateikiama anglų kalba (1 priedas).*

**2. JURIDINIO ASMENS IR JO VYKDOMOS VEIKLOS APRAŠYMAS**

*(jei projekte dalyvauja partneris (-iai), pildoma kiekvienam juridiniam vienetui atskirai)*

2.1. Informacija apie akcininkus: pavadinimas, identifikavimo kodas, turimas akcijų skaičius:

2.1.1. Informacija apie pareiškėjo akcininkus:

Akcininkas	Identifikavimo kodas*	Valdoma akcijų dalis, proc.

\* Jei akcininkas yra fizinis asmuo, asmens kodas nenurodomas.

2.1.2. Informacija apie juridinius asmenis, kurių akcijų turi pareiškėjas:

Juridinio asmens pavadinimas	Identifikavimo kodas	Valdoma akcijų dalis, proc.

2.1.3. Informacija apie juridinius asmenis, kurių akcijų turi pareiškėjo akcininkai:

Juridinio asmens pavadinimas	Identifikavimo kodas	Valdoma akcijų dalis, proc.

2.2. Dabartinė veikla – informacija apie pareiškėjo veiklos pobūdį pagal įstatus ir Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus 2 redakciją (toliau – EVRK). Nurodomas poklasis, jei neįmanoma, klasė, apimties mažėjimo tvarka, dalis visoje įmonės veikloje (informacija apie veiklos dalį visoje įmonės veikloje teikiama pagal paskutinių metų patvirtintos finansinės atskaitomybės dokumentus):

Pareiškėjo vykdoma veikla (-os)	Veiklos dalis (proc.) visoje įmonės veikloje	EVRK klasė

2.3. Pareiškėjo siūlomi produktai (informacija apie produkto dalį pardavimų struktūroje teikiama pagal paskutinių metų patvirtintos finansinės atskaitomybės dokumentus):

Siūlomi produktai	Procentas pardavimų struktūroje	Produkto pirkėjas (šalis)

2.4. Informacija apie pareiškėjo eksportą. Tiesioginio eksporto (įskaitant išvežimą į ES valstybes) struktūra (per pastaruosius trejus metus):

Metai	Eksportas vertine išraiška (Eur)	Dalis pardavimo pajamų struktūroje (proc.)	Šalys, į kurias eksportuojama
20... m.			
20... m.			
20... m.			

**3. PRODUKTAI, KURIŲ KŪRIMUI (TOBULINIMUI) PRAŠOMA FINANSAVIMO**

*(jei projekte numatyta tik Aprašo 10.3 punkte nurodyta veikla, ši dalis nepildoma)*

3.1. Numatomo sukurti naujo ar iš esmės patobulinto produkto aprašymas:

3.1.1. Aprašomos konkrečios savybės, išmatuojamos charakteristikos, techniniai sprendimai ir pan., kuriais pasižymės naujai kuriamas produktas, kuriamo produkto inovatyvumas. Taip pat aprašoma, kokiomis naujomis savybėmis, lyginant su rinkoje esančiais analogais, pasižymės numatomas kurti produktas, pateikiami palyginimai (jei įmanoma, palyginant konkrečius parametrus) su analogais ar artimiausiais pakaitalais. Jeigu, neatlikus tyrimų, neįmanoma apibrėžti konkrečių išmatuojamų produkto savybių, pateikiamas kuo platesnis numatomo tyrimų rezultatų panaudojimo aprašymas. Aprašoma, kaip ir kodėl minėti produkto pranašumai yra svarbūs vartotojams, kokią naudą nauji produktai teiks vartotojams, kokias problemas išspręs ir kita.

3.1.2. Dėl projekto įgyvendinimo sukurto produkto naujumo lygis:

Produktas	Naujumo lygis*	Pagrindimas, kad produktas, kurio kūrimui (tobulinimui) prašoma finansavimo yra naujas

\* Naujumo lygmuo vertinamas kaip nurodyta Oslo vadove (Oslo manual, Guidelines for Collecting and Interpreting Innovations Data, 3rd Edition, OECD, Eurostat, 2005).

3.1.3. Pagrindžiama, kad projektas prisideda prie Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanosios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos ir bent vieno šioje programoje nustatyto prioriteto veiksmų plano įgyvendinimo:

Sumaniosios specializacijos kryptis (-ys), prioritetas (-ai) ir teminis specifiškumas*	Pagrindimas, kad projektas prisideda prie bent vieno sumanosios specializacijos programoje nustatyto prioriteto veiksmų plano įgyvendinimo

\* Sumaniosios specializacijos kryptys ir jų prioritetai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanosios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“, o jų teminis specifiškumas aprašytas konkrečiausio prioriteto veiksmų plane.

3.1.4. Projekto tyrimo sritis ir kryptis (pasirenkama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1840 „Dėl mokslo sričių, krypčių ir šakų klasifikacijos“ ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2012 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. V-1457 „Dėl mokslo krypčių patvirtinimo“):

Projekto tyrimo sritis	Projekto tyrimo kryptis (-ys) (Nurodomos ne daugiau kaip dvi kryptys, pažymint pagrindinę)
<input type="checkbox"/> (H) Humanitariniai mokslai <input type="checkbox"/> (S) Socialiniai mokslai <input type="checkbox"/> (P) Fiziniai mokslai <input type="checkbox"/> (B) Biomedicinos mokslai <input type="checkbox"/> (A) Žemės ūkio mokslai <input type="checkbox"/> (T) Technologijos mokslai	1. 2.

3.1.5. Projekto raktiniai žodžiai (Raktiniai žodžiai, nusakantys projekto tyrimo esmę. Pateikti ne daugiau kaip 100 žodžių).

3.2. Planuojamos tinkamos finansuoti projekto išlaidos:

3.2.1. Išlaidos „Intelektas. Bendri mokslo-verslo projektai“ projektų finansavimo sąlygų aprašo (toliau – Aprašas) 10.1 punkte nurodytai veiklai:

Eil. Nr.	Išlaidų kategorija	Suma, Eur
1.	Darbo užmokesčio išlaidos	
2.	Priemonių ir įrenginių nusidėvėjimo išlaidos	
3.	Išlaidos patentams ir pan.	
4.	Išlaidos paslaugoms, medžiagoms, reikmenims ir pan.	
5.	Kitos išlaidos	
6.	Iš viso:	

**!** 3.2.1. lentelės punktų atitikimas su paraiškos biudžetu:

- 1 p. nurodytos išlaidos atitinka 5 išlaidų kategoriją (verslo plano priedo Nr. 2 (Excel lentelės) 2 suvestinės 2 lentelės (toliau – lentelė) 5.5. ir 5.6. p.);  
2 p. nurodytos išlaidos atitinka 5 išlaidų kategoriją (verslo plano priedo Nr. 2 lentelės 5.4. p.);  
3 p. nurodytos išlaidos atitinka 4 išlaidų kategoriją (verslo plano priedo Nr. 2 lentelės 4 p.);  
4 p. nurodytos išlaidos atitinka 5 išlaidų kategoriją (verslo plano priedo Nr. 2 lentelės 5.1. – 5.3. p.);  
5 p. nurodytos išlaidos atitinka 5 ir 7 išlaidų kategoriją (verslo plano priedo Nr. 2 lentelės 5.7, 5.8 ir 7 p.)

3.2.2. Išlaidos Aprašo 10.2 punkte nurodytai veiklai::

Eil. Nr.	Išlaidų kategorija	Suma, Eur
1.	Statybos išlaidos	
2.	Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą (įrangos įsigijimo išlaidos)	
3.	Iš viso:	

**!** 3.2.2 lentelės punktų atitikimas su paraiškos biudžetu:

- 1 p. nurodytos išlaidos atitinka 3 išlaidų kategoriją;  
2 p. nurodytos išlaidos atitinka 4 išlaidų kategoriją;

3.2.3. Išlaidos Aprašo 10.3 punkte nurodytai veiklai::

Eil. Nr.	Išlaidų kategorija	Suma, Eur
1.	Produkto sertifikavimo išlaidos	
2.	Sertifikavimo paslaugos pirkimo išlaidos	
3.	Darbo užmokesčio ir komandiruočių išlaidos	
7.	Iš viso:	

**!** 3.2.3 lentelės punktų atitikimas su paraiškos biudžetu:

- 1, 2, 3 p. nurodytos išlaidos atitinka 5 išlaidų kategoriją

**!** Jei projektų atranka vykdoma dviem etapais II-ame etape nurodoma bendra projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma negali būti didesnė nei planuojamų (I-ame etape) tinkamų finansuoti išlaidų suma. Jei projektų atranka vykdoma vienu etapu, planuojamos tinkamos finansuoti projekto išlaidos turi sutapti su išlaidų pagrindimo dokumentais ir šio verslo plano 6 dalyje „Finansinis planas“ pateikta informacija.

3.3. Planuojamų gaminti produktų intelektinės nuosavybės klausimai: ar produktai bus patentuojami, jeigu taip, tai kur, kam priklausys intelektinė nuosavybė.

**3<sup>1</sup>. PRODUKTO, KURIO SERTIFIKAVIMUI PRAŠOMA FINANSAVIMO, APRAŠYMAS**

(pildoma, jei projekte numatyta tik Aprašo 10.3 punkte nurodyta veikla arba jei planuojami sertifikuoti produktai kiti nei projekto metu planuojami sukurti)

3.1. Numatomo sertifikuoti produkto aprašymas:

### 3.1.1. Numatomai gauti sertifikatai

Eil. Nr.	Projekto įgyvendinimo metu numatomi sertifikuoti produktai	Numatomas gauti sertifikatas
1.		
2.		
3.		
...		
<i>Aprašomas ir pagrindžiamas konkretaus įmonės produkto sertifikavimo poreikis.</i>		

### 3.1.2. Produkto naujumo lygis:

Projekto įgyvendinimo metu numatomi sertifikuoti produktai	Naujumo lygis*	Pagrindimas, kad produktas, kurio kūrimui (tobulinimui) prašoma finansavimo yra naujas

\* Naujumo lygmuo vertinamas kaip nurodyta Oslo vadove (Oslo manual, Guidelines for Collecting and Interpreting Innovations Data, 3rd Edition, OECD, Eurostat, 2005).

3.1.3. Pagrindžiama, kad projektas prisideda prie Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos ir bent vieno šioje programoje nustatyto prioriteto veiksmų plano įgyvendinimo:

Sumaniosios specializacijos kryptis (-ys), prioritetas (-ai) ir teminis specifiškumas*	Pagrindimas, kad projektas prisideda prie bent vieno sumanios specializacijos programoje nustatyto prioriteto veiksmų plano įgyvendinimo

\* Sumanios specializacijos kryptys ir jų prioritetai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“, o jų teminis specifiškumas aprašytas konkretaus prioriteto veiksmų plane.

3.1.4. Projekto tyrimo sritis ir kryptis (pasirenkama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1840 „Dėl mokslo sričių, krypčių ir šakų klasifikacijos“ ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2012 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. V-1457 „Dėl mokslo krypčių patvirtinimo“):

Projekto tyrimo sritis	Projekto tyrimo kryptis (-ys) (Nurodomos ne daugiau kaip dvi kryptys, pažymint pagrindinę)
<input type="checkbox"/> (H) Humanitariniai mokslai <input type="checkbox"/> (S) Socialiniai mokslai <input type="checkbox"/> (P) Fiziniai mokslai <input type="checkbox"/> (B) Biomedicinos mokslai <input type="checkbox"/> (A) Žemės ūkio mokslai <input type="checkbox"/> (T) Technologijos mokslai	1. 2.

3.1.5. Projekto raktiniai žodžiai (Raktiniai žodžiai, nusakantys projekto tyrimo esmę. Pateikti ne daugiau kaip 100 žodžių).

### 3.2. Planuojamos tinkamos finansuoti projekto išlaidos:

Eil. Nr.	Išlaidų kategorija	Suma, Eur
1.	Produkto sertifikavimo išlaidos	
2.	Sertifikavimo paslaugos pirkimo išlaidos	
3.	Darbo užmokesčio ir komandiruočių išlaidos	
4.	Iš viso:	

**!** 3.2.3 lentelės punktų atitikimas su paraiškos biudžetu:

1, 2, 3 p. nurodytos išlaidos atitinka 5 išlaidų kategoriją

**!** Jei projektų atranka vykdoma dviem etapais II-ame etape nurodoma bendra projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma negali būti didesnė nei planuojamų (I-ame etape) tinkamų finansuoti išlaidų suma. Jei projektų atranka vykdoma vienu etapu, planuojamos tinkamos finansuoti projekto išlaidos turi sutapti su išlaidų pagrindimo dokumentais ir šio verslo plano 6 dalyje „Finansinis planas“ pateikta informacija.

#### 4. PRODUKTO, KURIAM PRAŠOMA FINANSAVIMO, KŪRIMO (TOBULINIMO) PLANAS (jei projekte numatyta tik Aprašo 10.3 punkte nurodyta veikla, ši dalis nepildoma)

4.1. Projekto įgyvendinimo vieta, tikslus adresas.

4.2. Projekto vykdymo komanda: pagrindžiama, kad pareiškėjas turi (arba yra numatęs) pakankamą kiekį tinkamos kvalifikacijos projektą vykdysiančių asmenų (verslo plano priede Nr. 4 pateikiami esamų darbuotojų gyvenimo aprašymai, naujų darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai ir pan.), nurodomas MTEP veiklų projekto vadovas (ši funkcija negali būti priskirta administravimo veiklų projekto vadovui).

4.2.1. Esami įmonės darbuotojai, kurie bus atsakingi už MTEP veiklų vykdymą:

Pareigos	Atsakomybės sritis, vykdant MTEP veiklas	Minimalūs darbuotojų kvalifikacijai keliami reikalavimai

4.2.2. MTEP veiklų vykdymui reikalingi papildomi darbuotojai:

Pareigos	Atsakomybės sritis, vykdant MTEP veiklas	Minimalūs darbuotojų kvalifikacijai keliami reikalavimai	Laikotarpis (metai ir mėnuo), kada planuojama įdarbinti

4.2.3. Projekto administravimo komanda: pareigos, patirtis, atsakomybės sritis.

4.3. Produkto kūrimui (tobulinimui) reikalingų MTEP veiklų pagrindimas. Pagrindžiama, kad naujam produktui sukurti trūksta tam tikrų žinių. Pagrindžiama, kodėl numatytos vykdyti veiklos yra laikomos MTEP veiklomis, t. y. nurodoma, kokie konkretūs moksliniai ir (arba) technologiniai neapibrėžtumai/problemos egzistuoja, kuriuos reikia išspręsti, norint sukurti (patobulinti) planuojamą produktą. Aprašomos veiklos, leisiančios išspręsti neapibrėžtumus:

Neapibrėžtumai, kylantys siekiant sukurti produktą	Veikla (-os), leisiančios išspręsti neapibrėžtumus (siejant su 4.5.1 punkto informacija)

**!** Toks žinių ar įgūdžių įgijimas, kai išmokstama dirbti su tam tikromis jau sukurtomis technologijomis ar jas pritaikyti įmonės procesuose (t. y. kai nėra sprendžiami moksliniai ar technologiniai neapibrėžtumai, ar jie yra išspręsti ir prieinami) nėra laikomas MTEP.

4.4. Nacionalinių ir tarptautinių tyrimų produkto kūrimo srityje apžvalga: pateikiama trumpa literatūros šaltinių analizė (pateikiamos tik nuorodos į šaltinius ir aprašomi tik pagrindiniai tyrimų rezultatai, apimtis iki 3 puslapių).

4.5. MTEP veiklų planas. Nurodoma, kokias veiklas reikia įgyvendinti, norint išspręsti konkrečius mokslinius ar technologinius neapibrėžtumus ar problemas. Pagrindžiamas numatytos įsigyti įrangos poreikis (jei taikoma):

	TAIP*	NE
1. Ar projekte numatyta vykdyti tik Aprašo 10.1 p. nurodytą veiklą?		
2. Ar projekte numatyta vykdyti tik Aprašo 10.2 p. nurodytą veiklą?		
3. Ar projekte numatyta vykdyti Aprašo 10.1 p. ir 10.2 p. nurodytas veiklas?		

\* jeigu „TAIP“ atsakėte į (1) klausimą, pildykite 4.5.1 lentelę, jeigu „TAIP“ atsakėte į (2) klausimą, pildykite 4.5.2 ir 4.6 lenteles, o jeigu „TAIP“ atsakėte į (3) klausimą, pildykite 4.5.1, 4.5.2 ir 4.6 lenteles.

4.5.1. MTEP veiklų planas įgyvendinant projektą. Kiekvienai projekto veiklai pildoma atskira lentelė (lentelė turi būti tokio detalumo, kad atskleistų numatomų atlikti darbų turinį ir jų nuoseklumą):

Projekto veiklos numeris ir pavadinimas	

Projekto veiklos detalizavimas ir aprašymas, kas bus daroma	<i>Nurodomas veiklos tikslas, pateikiama informacija apie vykdomas MTEP veiklas, planuojamus spręsti neapibrėžtumus, įrangos poreikį ir kt. Detalizuojamos veiklos užduotys, nurodant užduoties trukmę (nuo X projekto mėnesio iki Y projekto mėnesio (ne kalendorinio) ir planuojamą užduoties rezultatą (pvz., techninė specifikacija, ataskaita, veikianti prototipo funkcija, bandymų protokolai ar pan.), aprašoma, į kokius klausimus turi būti atsakyta įgyvendinus užduotį.</i>	
Fizinio (-ių) rodiklio (-ių) numeris (-iai) ir pavadinimas (-ai)		

4.5.2. MTEP veiklų planas ne trumpesniam nei 3 m. laikotarpiui po projekto pabaigos. Šis planas sudaromas tik toms MTEP veikoms, kurių vykdymui bus naudojama projekte numatyta įsigyti įranga:

MTEP veiklos pavadinimas	Veiklos tikslas ir aprašymas	Veiklos trukmė (mėnesiai po projekto pabaigos)	Planuojamas veiklos rezultatas	Įrangos poreikio MTEP veikloms pagrindimas*

\* Nurodoma konkreči įranga, kuri bus naudojama atskiroms MTEP veikloms, pagrindžiamas įrangos ir jos techninių charakteristikų poreikis šių veiklų vykdymui. Jei infrastruktūrą planuojama panaudoti gamybai, pagrindžiamas infrastruktūros panaudojimo laiko santykis išimtinai MTEP ir kitoms, nesusijusioms su MTEP, veikloms, nurodomas infrastruktūros naudojimo intensyvumas MTEP veiklų vykdymui.

4.6. Įrangos alternatyvų analizė, įrodanti, kad numatoma įsigyti infrastruktūra nėra prieinama viešai arba klasteriuose:

Įranga ir jos techninės charakteristikos	Pagrindimas, kad infrastruktūra nėra prieinama viešai arba klasteriuose

\* Nurodoma visa įranga, kuri bus įsigyta ir naudojama projekto įgyvendinimo laikotarpiu. Detalizuojamos šios įrangos techninės charakteristikos.

<p><b>!</b> Viešai arba klasteriuose prieinama infrastruktūra laikoma tokia infrastruktūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- įtraukta į Atviros prieigos centrų registrą, skelbiamą interneto svetainėje <a href="http://www.mita.lt/lt/inovacijos/atviros-prieigos-infrastruktura/atviros-prieigos-centrai">http://www.mita.lt/lt/inovacijos/atviros-prieigos-infrastruktura/atviros-prieigos-centrai</a>;</li> <li>- finansuota Ekonomikos augimo veiksmų programos VP2-1.4-ŪM-02-K priemonės „Inoklaster LT+“ lėšomis ir kuriai taikomi 2007–2013 m. finansavimo laikotarpio tęstinumo reikalavimai (informacija apie klasteriuose prieinamą infrastruktūrą skelbiama įgyvendinančiosios institucijos interneto svetainėje <a href="http://www.lvpa.lt">www.lvpa.lt</a> ir Ūkio ministerijos interneto svetainėje <a href="http://www.ukmin.lt">www.ukmin.lt</a>);</li> <li>- kuria naudojimasis yra efektyvus, t. y. naudojimasis tokia infrastruktūra nėra 10 procentų ir daugiau brangesnis nei įrangos įsigijimas;</li> <li>- yra akredituota teisės aktų nustatyta tvarka, jeigu tam tikriems MTEP atlikti reikalinga akredituota MTEP ir inovacijų infrastruktūra.</li> </ul>
--

4.7. MTEP veiklų rizikos įvertinimas. Nurodomos rizikingiausios MTEP veiklos (kritiniai taškai), kurių neįgyvendinus (nepasiekus numatyto rezultato), kitų MTEP veiklų vykdymas būtų neįmanomas ar iš esmės keičiamas ir (arba) numatytų savybių galutinis produktas nebūtų sukurtas (patobulintas). Pateikiamos su MTEP veikla susijusių rizikų mažinimo priemonės.

4.8. Partnerystės pagrindimas ir teikiama nauda (taikoma, jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriais).

## 5. PRODUKTO PATEIKIMO RINKAI APRAŠYMAS

5.1. Produkto rinkos aprašymas:

5.1.1. produkto paklausos ir pasiūlos prognozė (pateikiami prognozę pagrindžiantys skaičiavimai);

5.1.2. pagrindiniai planuojamų gaminti produktų tiksliniai vartotojai, rinkos charakteristikos, įskaitant jų dydį, prognozuojamą augimą, sezoninius rinkos pakitimus, produkto ciklus ir kita;

5.1.3. produktų pakeičiamumo lygis.

5.2. Pagrindiniai konkurentai (įvardinami 5 svarbiausi konkurentai, jeigu tiek nėra – pateikiami paaiškinimai) ir kaip planuojama konkuruoti ateityje (pozicionavimas konkurentų atžvilgiu):

Konkurento pavadinimas	Rinkos dalis (pasirinktoje rinkoje, kurioje ketinama konkuruoti)	Konkurento patrauklumas vartotojams (kainos, kokybės, logistiniu požiūriu ar kt., konkurento stiprybės, silpnybės)

5.3. Kainodara:

5.3.1. informacija apie produkto kainą, palyginimas su pagrindinių konkurentų siūlomų panašių (jeigu yra) produktų kainomis;

5.3.2. prielaidos, kuriomis yra remiamasi, nustatant planuojamo produkto kainą, bei svarbiausi veiksniai, darantys įtaką jos nustatymui.

5.4. Sukurtų (patobulintų) produktų platinimas, pateikimo vieta ir būdai:

Produktas	Platinimo būdas	Galimi partneriai

5.5. Dėl projekto sukurtų (patobulintų) produktų komercinimo potencialas:

5.5.1. Produkto technologinės parengties lygis:

Produktas	Produkto technologinės parengties lygis* (projekto pradžioje ir pabaigoje)	Pagrindimas, kad produktas atitinka tam tikrą technologinės parengties lygį

\* Produkto technologinės parengties lygis nurodomas vadovaujantis Rekomenduojamos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros etapų klasifikacijos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 650.

5.5.2. Kelio nuo produkto idėjos iki jo komercinimo pagrindimas. Aprašomi veiksmai ir ištekliai, reikalingi produktui sukurti ir pateikti į rinką, nurodomos galimos rizikos ir pagrindžiama, kaip rizikos bus valdomos.

5.5.3. Įėjimo į rinką barjerai:

5.5.3.1. Teisiniai įėjimo į rinką barjerų aspektai:

Produktas	Teisiniai įėjimo į rinką barjerų aspektai	Paaiškinimas
		<i>Nurodoma, ar produkto pateikimui į rinką (komercializavimui) reikalingos licencijos, leidimai, sertifikatai, standartai ir kita.</i>

5.5.3.2. Infrastruktūriniai įėjimo į rinką barjerų aspektai:

Produktas	Infrastruktūriniai įėjimo į rinką barjerų aspektai	Paaiškinimas
		<i>Nurodoma, ar produkto pateikimui į rinką (komercializavimui) reikalinga infrastruktūra (patalpos, įranga ir pan.) yra turima, bus perkama, nuomojama ir pan., ar patalpos atitinka produkto gamybai keliamus reikalavimus ir kita.</i>

5.5.3.3. Finansiniai įėjimo į rinką barjerų aspektai:

Produktas	Finansiniai įėjimo į rinką barjerų aspektai	Paaiškinimas
		<i>Nurodomos produkto pateikimui į rinką (komercializavimui) būtinos finansinės prielaidos: investicijų poreikis ir apyvartinio kapitalo poreikis (nurodoma kam, kiek ir kada reikės finansinių lėšų); finansavimo šaltiniai (nuosavos lėšos, skolintos lėšos ir pan.), prielaidos, kuriomis remiamasi, ir kita.</i>

## 6. PRODUKTO KŪRIMUI (TOBULINIMUI) REIKALINGI IŠTEKLIAI

**!** Produkto kūrimui (tobulinimui) reikalingi išteklių pildomi verslo plano priede Nr. 2 pridedamoje Excel formoje „Reikalingi išteklių“.

**!** Kiekvienam projekto fiziniam rodikliui pildomos atskiri Excel formos lapai.

Darbo užmokesčio išlaidas sudaro planuojamas apskaičiuoti ir išmokėti darbo užmokestis bei išlaidos su darbo santykiais susijusiems darbdavio įsipareigojimams (socialinio draudimo mokesčiai, įmokos garantiniam fondui, darbo užmokestis už kasmetines atostogas projekto vykdymo laikotarpiu, kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, darbdavio mokamos ligos pašalpos). Darbo užmokesčio įkainio dydžiui pagrįsti pateikiamos buhalterinės pažymos apie per pastaruosius 6 mėnesius iki paraiškos pateikimo priskaičiuotą (pridedant ir darbdavio mokesčius) ir išmokėtą atlyginimą.

**!** Turto, kuris buvo įsigytas paramos lėšomis, nusidėvėjimo išlaidos nėra tinkamos finansuoti.

**!** Jei projekte dalyvauja partneris (-iai), pretenduojantis (-ys) gauti finansavimą, atitinkamai turi būti apskaičiuotos ir kiekvieno partnerio pridėtinės išlaidos.

Patalpų plotas, priskirtas projektui pro rata principu, apskaičiuojamas remiantis Aprašo reikalavimais, bet neviršijant daugiau kaip 30 proc. Lietuvos higienos normos HN 32:2004 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“ nustatyto minimalaus ploto vienai darbo vietai.

Jei numatoma nuomotis papildomą plotą (pvz. specifinės paskirties laboratorijas ar pan.), tokias išlaidas nurodyti faktine išraiška ir pateikti komercinius pasiūlymus, ketinimų protokolus ar kitus nuomos įkainį pagrindžiančius dokumentus.

Patalpų nuomos išlaidoms pagrįsti pateikiama patalpų nuomos sutartis.

Įrangos nuomos išlaidoms pagrįsti pateikiamos sutartys, ketinimų protokolai ar komerciniai pasiūlymai.

Projekto lėšomis negali būti finansuojama įranga, kuri įsigyta ES paramos lėšomis, nuoma.

Biuro prekių išlaidų dydžiui pagrįsti pateikiama buhalterinė pažyma apie per pastaruosius vienerius metus iki paraiškos pateikimo patirtas faktines išlaidas.

6.1. Pareiškėjo (partnerio) turimo pagrindinio turto ir išteklių, naudojamų MTEP veiklų įgyvendinimo metu, aprašymas:

Turto pavadinimas (žemė, patalpos, įranga ir pan.)	Nuosavybės forma	Kokia dalis bus naudojama vykdant MTEP veiklas (m <sup>2</sup> , proc., vnt.)	Kokioms MTEP veikloms vykdyti bus naudojamas

6.2. Energetinių, infrastruktūrinių ir kitų resursų, reikalingų MTEP veiklų vykdymui, prieinamumo užtikrinimas pasirinktoje įgyvendinimo vietoje.

6.3. Aplinkosaugos reikalavimų užtikrinimas.

6.4. Regioninės investicinės pagalbos tinkamumo užtikrinimas (atitikimas 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 14 straipsnio 7 dalies nuostatomis)

	TAIP*	NE
1. Ar ES investicija bus naudojama gamybos procesui iš esmės pakeisti?		
2. Ar ES investicija bus naudojama esamai įmonės veiklai įvairinti?		

\* jeigu „TAIP“ atsakėte į (1) klausimą, pildykite 6.4.1 dalį, o jeigu į (2) klausimą, pildykite 6.4.2 lentelę.

6.4.1. Investicijos, naudojamos gamybos procesui iš esmės pakeisti, įvertinimas:



	Iš viso, Eur	20... m. faktiškai	20... m. faktiškai	20... m. faktiškai
1. Modernizuojamo turto nusidėvėjimas (per 3 paskutinius finansinius metus)				
2. Tinkamos finansuoti projekto išlaidos (tik Aprašo 10.2 punkte numatyti veiklai)				

Ar tinkamos finansuoti projekto išlaidos didesnės už bendrą turto, susijusio su modernizuojama veikla, nusidėvėjimo sumą?	
---	--

6.4.2. Investicijos, naudojamos esamai įmonės veiklai įvairinti, įvertinimas:

	20... m. faktiškai
1. Pakartotinai naudojamo turto vertė, registruota balanse finansiniais metais prieš projekto pradžią, Eur	
2. Tinkamos finansuoti projekto išlaidos, Eur (tik Aprašo 10.2 punkte numatyti veiklai)	
Ar tinkamos finansuoti projekto išlaidos didesnės 200 proc. už pakartotinai naudojamo turto vertę? („TAIP“, jeigu $(2) > 2 * (1)$ ir „NE“, jeigu $(2) < 2 * (1)$ )	

## 7. FINANSINIS PLANAS

**!** *Finansinis planas pildomas pridedamoje verslo plano priedo Nr. 3 Excel formoje „Finansinis planas“.*

**!** *Visos apimties finansinis planas pildomas tuo atveju, jei projekte vykdoma Aprašo 10.2 p. nurodyta veikla (t.y. prašoma finansuoti ilgalaikio turto įsigijimo išlaidas). Tuo atveju, jei projekte vykdoma tik Aprašo 10.1 p. ir/arba 10.3 nurodytos veiklos, (t.y. prašoma finansuoti tik MTEP veiklų vykdymo išlaidas (darbo užmokestį, paslaugų, medžiagų, mažaverčio inventoriaus įsigijimo, nusidėvėjimo, nuomos ir pan. išlaidas) bei produktų sertifikavimo išlaidas) pateikiamos prognozių prielaidos ir pildomos 5.1.3, 5.2, 5.5.1(a), 5.5.2(a) lentelės.*

**!** *Finansinių prognozių sudarymo prielaidos turi būti pagrįstos ataskaitinių ir (arba) praėjusių metų finansinės atskaitomybės, ir (arba) statistinės informacijos duomenimis. Finansinėse prognozėse pateikiama informacija turi neprieštarauti verslo plano 6 dalyje nurodytai informacijai ir atsižvelgti į kitose dalyse pateiktą informaciją. Finansinių prognozių sudarymo lentelės pildomos, atsižvelgiant į buhalterinei apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti taikomus metodus ir taisykles.*

**!** *Rengiant finansinį planą: Finansinės prognozės pateikiamos projekto įgyvendinimo metu ir penkerius metus po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Visiems skaičiavimams pateikiami du scenarijai: naudojant Europos Sąjungos finansavimą bei be Europos Sąjungos finansavimo. Projekto apimtis (investicijos) abiejų scenarijų atveju neturėtų skirtis.*

**!** *Jeigu dėl investicijų gaminamas daugiau kaip vienas produktas, kiekvienam produktui pildoma atskira lentelė..*

7.1. Projekto įgyvendinimo metu ir 3 metus po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos įmonės planuojamų pajamų, gautų iš įgyvendinant projektą ir tiesiogiai projekto metu sukurtų ir rinkai pateiktų produktų, santykis su tinkamomis finansuoti projekto išlaidomis:

Gautos pajamos, Eur	Tinkamos finansuoti projekto išlaidos, Eur	Pajamų ir išlaidų santykis, proc.

7.2. Investicijos efektyvumo rodikliai:

Rodiklis	Reikšmė
Grynoji dabartinė vertė	
Vidinė gražos norma	
Investicijų atsipirkimo laikas	

## 8. LITERATŪROS ŠALTINIAI

Pateikiami naudoti literatūros šaltiniai (moksliniai straipsniai, informacija internete ir kt.).

## 9. PRIEDAI

1. Pateikiama verslo plano 1, 3, 4 ir (arba) 3<sup>1</sup> dalyse nurodytos informacijos santrauka anglų kalba
2. Excel lentelė „Reikalingi ištekliai“
3. Excel lentelė „Finansinis planas“
4. Pateikiama kita informacija, kuri gali būti svarbi vertinant verslo planą ir nebuvo pateikta verslo plane: darbuotojų gyvenimo aprašymai, naujų darbuotojų pareigybės nuostatai, diagramos, planai, finansiniai duomenys, rinkos tyrimai, preliminarios sutartys su pirkėjais ir pan.

## 10. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Verslo plano struktūra turi būti aiški ir logiška. Rekomenduotina verslo plano apimtis – iki 30 puslapių (be priedų).

---